

Lidt sogne-, kirke- og præstehistorie

Skrevet i 1844 af præsten Chr. Brandt Carstensen
Af Elly Mardal, Burhøjgårdvej 2 Boddum

For mange år siden fik jeg overladt nogle papirer fra Lise Petersen i København, som hun havde haft liggende fra sin fars tid. Det viste sig at være notater om præster i Boddum, Ydby og Hurup sogne, som indtil 1785 hørte under Boddum, Ydby i kirkelig henseende.

Der er lidt usikkerhed om hvem der har skrevet nedenstående, der er skrevet omkring århundredskiftet, men jeg mener det må være en Friis Christensen. Vedkommende har i hvert fald kunnet læse den gamle gotiske håndskrift, som jeg har kopi af desuden er de gamle kirkebøger i Boddum gennemgået med stor nøjagtighed og nedskrevet, som et stykke lokalhistorie af præsten Christian Brandt Carstensen i 1844.

Om Saxo Henriksen Aschanius

var successor for Chr. Friis kan ikke helt afgøres. Hans navn forekommer i 1701 den 6. marts, da hans kone anføres som fadder, altså 6 år efter Friises død. Aschanius har næppe selv ført kirkebøgerne idet han altid nævnes af anden mand f. eks. ”Den hæderlige” ”Den ærværdige” hrr. Saxo Aschanius en datter osv. og fru Vibeche Schytte hrr. Saxonis introduceret. Saxo Aschanius præst i Boddum, Ydby og Hurup sogne 1695-1734

Saxo Aschanius har antageligt haft embede før han blev sognepræst i Boddum, men om han kom som kapellan eller har været det her i sognet kan jeg ikke afgøre. Da han døde i 1734, 83 år gammel, må han således have været 44 år, da Friis døde i 1695.

Hans hustru Vibeche Schytte, var formentlig en slægning til Friises sidste kone. Om han eventuel har været gift før vides heller ikke, hvad jeg har anført om sønnen Ole, som succerede ham. I Boddum kirkebog findes følgende børn omtalte: Barbara Sofia født 1701, hun døde i 1702, Hendrik Christian født 1702 døde 1705, Mogens Christian Scheel født 1704. En anden Henrik Christian er født 1705, Ole Holger Røtther født 1706, denne bliver faderens successor.

En datter Barbara Sofia, født og død i 1708. En tredie Barbara Sofia, født 1709 døde i 1716.

Christoffer, født 1710 og Helle Hellina, født 1712, nævnes senere ofte iblandt faddere såvel i Saxos sidste tid som langt ind i Ole Aschanius's tid.

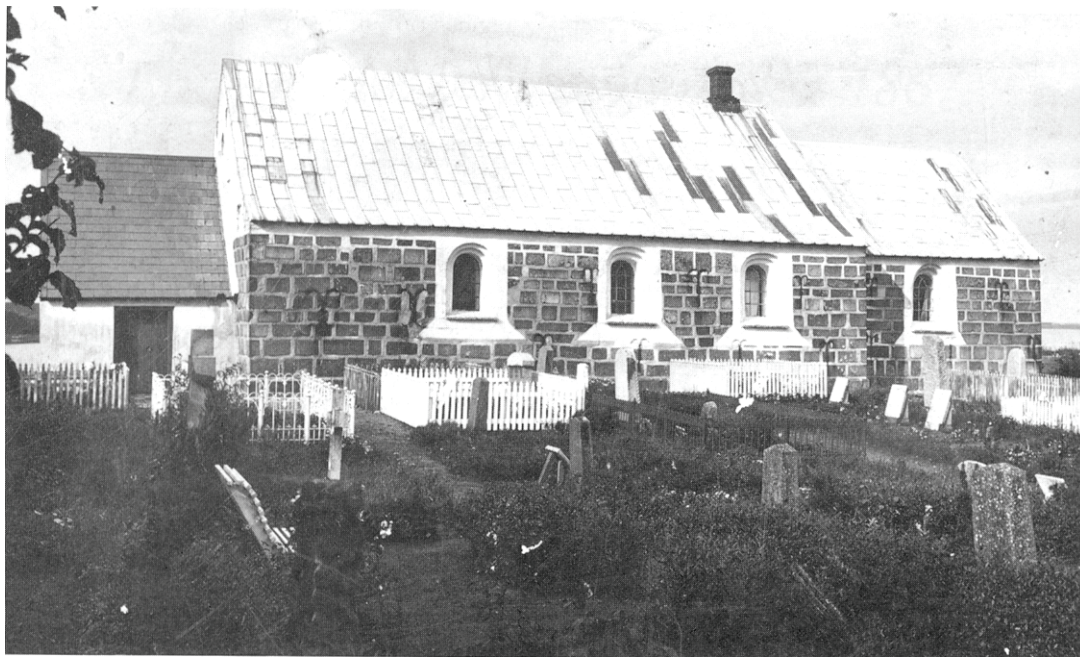
Saxo Aschanius døde i 1734, 83 år gl. og hustruen Vibeche Schytte i 1757 som 79-årig, formodentlig blev forældrene boende hos sønnen Ole Aschanius.

Andre bemærkninger fra Saxos tid om kapellaner nævnes i kirkebogen i denne tid, som fungerende følgende tvende på stedet: Henrik Thomas Bech. Denne mand tituleres bestandig med ”Hrr” og ”Vellærde”. Bech havde 2 hustruer Anniche Mikkelsdatter som døde i 1705 38 år gl. og Ane Olesdatter med hvem han i året 1710 fik en datter Helvig. Både han selv og hustruer anføres ofte iblandt fornemme faddere og selv er han efter sin død indsat i Boddum kirke. Han må have været her længe, for han nævnes som fadder allerede i 1704.

Sønnen og successor Ole Aschanius var efter et almindeligt sagn kapellan for faderen. Det forekommer mig, at han allerede har fungeret i flere år før faderens død og ikke utroligt, at denne har været emeritus hos ham.

Ebbe Rimboltsen, døde i marts 1721 i Ydby 80 år gl. og da han tituleres som ”hæderlige og vellærde” må jeg formode at han har været en studeret person, ligeså at han har været sognedegn i Ydby, ses flere steder i kirkebogen f.eks. i 1709 d. 17. marts, blev bestædiget til jorden sognedegnen E.R. navnløse datter, og samme år iblandt de introducerede koner, Ebbe Rimboltsens hustru Dorte Elisabeth Dyren.

Hvad der især henledte min opmærksomhed på denne mand, er den omstændighed, at den hånd som lige fra 1693 til 1721 med stor orden har ført kirkebogen må være hans. Forudsat dette må han have været gift to gange, første gang med Johanne Sørensdatter Bøeg, ved hvis død, 54 år gl. i året 1700 anfører hende som ”Min hjertekære hustru, hendes dødelige afgang jeg besørger så længe jeg lever”. Om Ebbe Rimboltsens anden hustru, som ofte bliver anført som fadder og som tidligere anført Dorte Elisabeth Dyren, har jeg lagt mærke til den for

Boddum Kirke

hin tid påfaldende omstændighed, at hun allerede i juli måned 1721 blev ægteviet til en Daniel Pedersen, altså 3 måneder efter hendes første mand, Ebbe Rimboltsens død.

I denne sognepræsts tid nævnes i kirkebogen nogle udmærkede navne, såsom: Som ejere eller i det mindste beboere af Boddumbisgård må det antages at Henrik Reutze, hvis navn står på en alterpille i kirken anført "Die 2. september 1701", ovenfor den mands navn, som har malet altertavlen samme år - Jens Jensen Tran Pinxel - har han vel været enten ejer eller en høj betjent fra Boddumbisgård. Den omstændighed at han som fadder nogle gange f.eks. i Hurup 1700 og 1702 er tituleret "Hrr" har også ladet mig gætte, at han mulig var kapellan her på stedet. På en liden liste på samme alterpille er malet: "Jomfru Elisabeth Dorthea Lange 1701", hvilken dame også findes iblandt fadderne i kirkebogen; og et almindeligt sagn siger her, at altertavlen skal af hende være bekostet malet, hvilket også stemmer med det på tavlen anførte år 1701. Hun har været en fornem dame, og er tituleret "Velbårne".

Afgjort er det at "Velb. Kaptain Olav Thoth og velbårne frue Ane Lindenau" har været ejere eller beboere af Boddumbisgård, de nævnes godt nok ikke som ægtefolk i kirkebogen, men et rygte siger, at de var det og det stadfæstes ved den omstændighed, at der på kalkværket foran knæfaldet ved alteret er malet i de brugelige dobbelt træk "O.T." og "A.L."

Olav Thothes navn findes også anført i

Boddumbisgårds mandfolkestol ved prædikestolen.

Ligeledes henhørende til Boddumbisgård er "Højædle og velbårne fru Helvig Rosenkrantz", der anføres: "d. 27. december 1707 bortkaldet af Vor Herre ret, som solen gik ned." Dette dødsfald er anført på en liden lap, påhæftet kirkebogen med en nål, men skrevet af samme hånd, som på den tid har ført kirkebogen. På lappen findes tilføjet følgende bemærkninger: "Gud give os med hende en glædelig og ærefuld opstandelsesdag." "Er ikke regnet som indført under døde i 1707, såsom opskriften på fødte og døde står under 1708.

Øvrigt er fru Helvig Rosenkrantz også nævnt blandt fadderne i præstegården, som salig velædle hrr. leutnants enke, der forresten ikke angives ved navn. Ved hendes begravelse står der "hæderligen og prægtigen bestædiget til hvilestedet i Boddum kirke".

At der har ligget militær, og som det synes kavaleri i Ydby sogn i Aschanius tid viser forskellige anførsler i kirkebogen såsom: "Rytter - Kvartermester - Korporal - Vagtmester - soldat under kaptain Grevenkoop - Løjtnant over landmilitzen, Christoffer Buus; denne har været gift og har haft et barn i Ydby kirke i 1705. Men den i alle sognene nævnte kaptajn Thooth, må jeg antage var ejer af Boddumbisgård.

Blandt andre præstefolk nævnes bl.a. hrr. Knud Schytte, Mariane, hrr. Knuds, hr. Henrik Reutze, hrr. Christen i Søndbjerg, magister hrr.

Efter Reformationen		
Thomas Mikkelson (sidste katolske præst i Boddum Ydby) + 1530		
1 Thomas Mikkelsons Successor ukendt	1530-1551	
2 Niels Morsing	1551-1589	
3 Peder Nielsen Morsing	1589-1592	
4 Christen Jensen Morsing	1592-1625	
5 Claus Christensen Morsing	1625-1652	
6 Anders Andersen Ringkjøbing	1652-1666	
7 M. Ulrich Hansen Schnell	1666-1669	
8 Christian Christensen Friis	1669-1695	
9 Saxo Aschanius	1695-1734	
10 Oluf Aschanius	1734-1784	
11 Lambert Daniel Bruun	1784-1785	
12 Lauritz Bartholomæus Deichmann	1785-1811	
13 Peter Rudolph Heide	1811-1826	
14 Laurits Peter Raalund	1826-1839	
15 Christian Brandt Carstensen	1839-1852	
16 Hans Christian Cramer	1852-1874	
17 Anders Lassen Lundbye	1874-1910	
18 N.M. Søren Pedersen	1910-1912	
19 Alfred Christensen	1913-1938	
20 Nielsus Hørning Knudsen	1938-1947	
21 Georg Steen Lund	1947-1984	
22 Claus Olsen	1984-	

Præsterækken i Boddum-Ydby fra 1530

Peder Goische og hans kone Bodil Marie.

Af andre navne ses flere af familien Schytte uden titler, Martha Lyngbye velbestalte Schaffuells, studiosus Poul Sventzon og Michel Christensen der ejede Skibstedgård i begyndelsen af 1700-tallet.

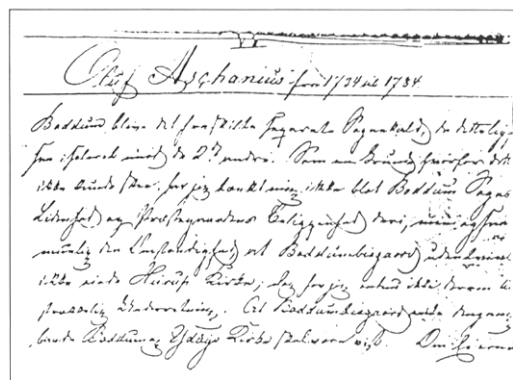
Ordet ”Cappel”, der ofte findes med latinske bogstaver efter navnet med danske bogstaver, kan hverken betyde kapellan eller korporal eller sligt, må have været et familienavn måske af bønder.

Til slut bemærkes, at fornavne som Ammon i hin tid har været stavet således af mange bønder, nu udtales det som Amor.

Hovedsognets navn staves oftest i Chr. Friis's tid, som Bodomb eller Bodom/Bodum. Efter 1721 skrives der nu, min kone eller præstens kone i kirkebogen hvilket tyder på at en anden fører kirkebogen efter Rimboltsens død.

En gammel bondepige, der er Oluf Aschanius's datterdatter, som endnu lever her i Boddum, har imidlertid fortalt at hendes bedstemors navn var Dorte Kirstine, men hvilken familienavn hun brugte ved hun ikke. Men hun var født på en gård der hedder Leergrav og en søster til kapellanen hrr. Sebastian, det er Peder Sebastian Opitius. Den gamle piges udsagn bekræftes af Oluf Aschanius, som selv kalder Opitius sin svoger i kirkebogen, og en anden hrr. Opitius min svigerfader.

Efter kirkebogen, har de haft følgende børn: Ane Dorethe, født 1734, hun døde her i Boddum i 1782 48 år gl. som enke efter hrr. Hans Thura, der havde været præst i Helligsø. Elizabeth

Fra Chr. Brandt Carstensen's håndskrevne sider.

Malene født 1736, Barbara Sofia født 1739, Saxo født 14. november 1741, som senere blev præst, (se mere om ham under kapellaner). Wibeche født 1744, hendes fødsel er blot anført i marginen i kirkebogen. Hun blev gift med Møllersky, om hvem ses mod slutningen af hvad der er skrevet i Oluf Aschanius's tid. Andriette Friderica født i 1746, Magdalena født 1748 og efter sigende nok en datter, hvis navn er ukendt, da fødslen ikke er ført i kirkebogen.

Om Oluf Aschanius siges, at han blev temmelig svag, hvilket også skriften i kirkebogen tyder på, men som både i skrift og blæk er meget troværdig.

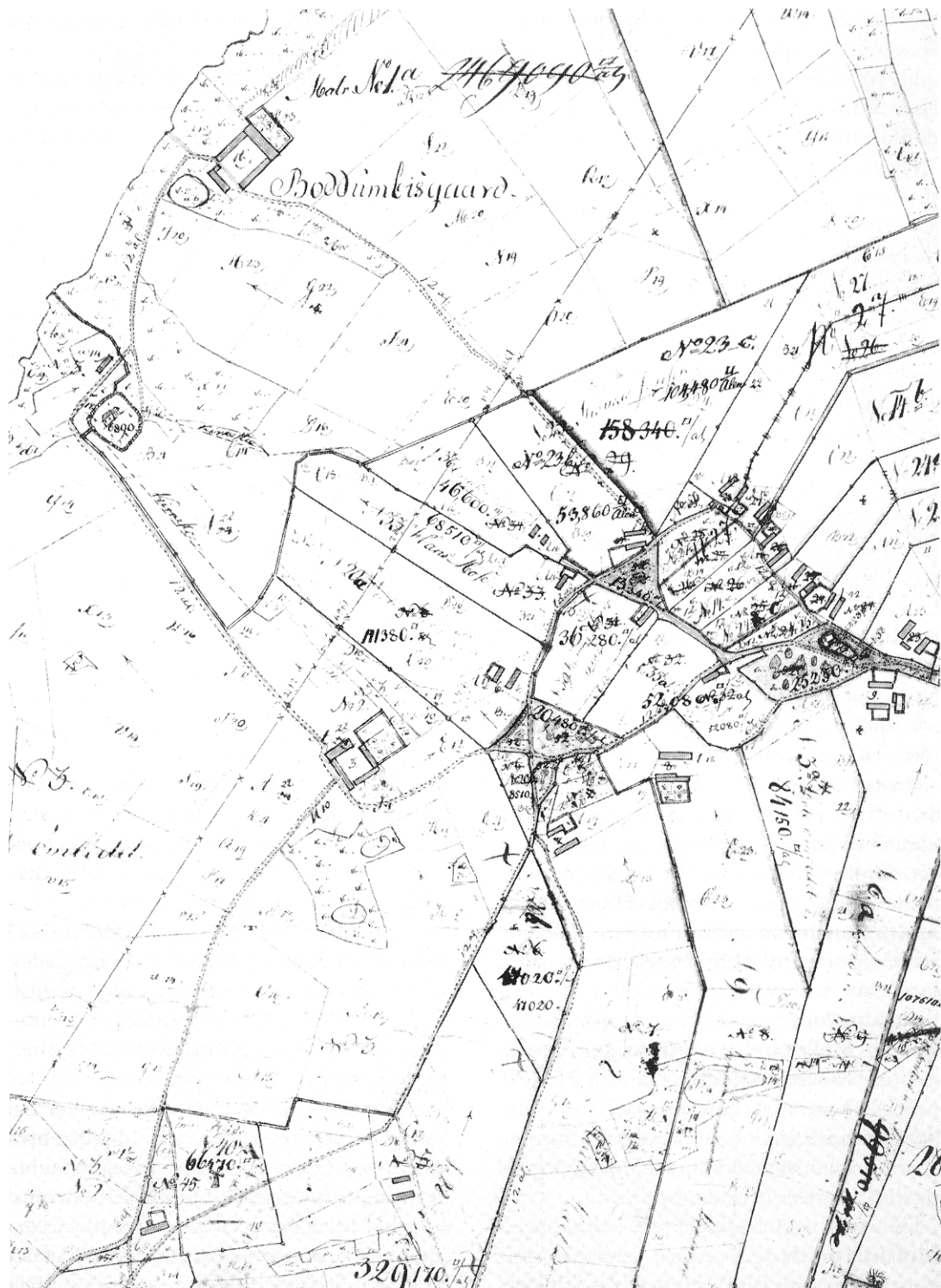
Oluf Aschanius 1734 - 1784

Oluf Aschanius var Successor hos faderen da han blev udnævnt til præst for de tre menigheder Boddum. Ydby og Hurup. Sidstnævnte blev ved hans afgang atter til et selvstændigt pastorat. At han aldrig brugte sine to mellemnavne ses bl.a. i statskalenderen, hvor Holger Røttker er udeladt, dog ses de at være brugt i fæsteprotokollen for mensalgodset. (Præstegodset).

Uagtet at han havde mange børn, skrev han efter den tids skik ikke navnene på sig selv eller hustruen kun min datter/søn osv.

Kapellanens navn, Peder Sebastian Opitius, kunne endnu for få år siden læses. Stenen ligger nær vestre ende af kirken i Boddum, men er nu i 1844 næsten opløst af sand. At Opitius og Oluf Aschanius's hustru var søskende er tidligere oplyst, men de var også dobbelt svogre idet Opitius var gift med Olufs søster Helene. Opitius var Kapellan i Boddum indtil 3 år før sin død. Han døde i Boddum præstegård i 1783 dengang 71 år gl.

Saxo Aschanius, junior, søn af Oluf og sønnesøn af Saxo Aschanius, var kapellan hos

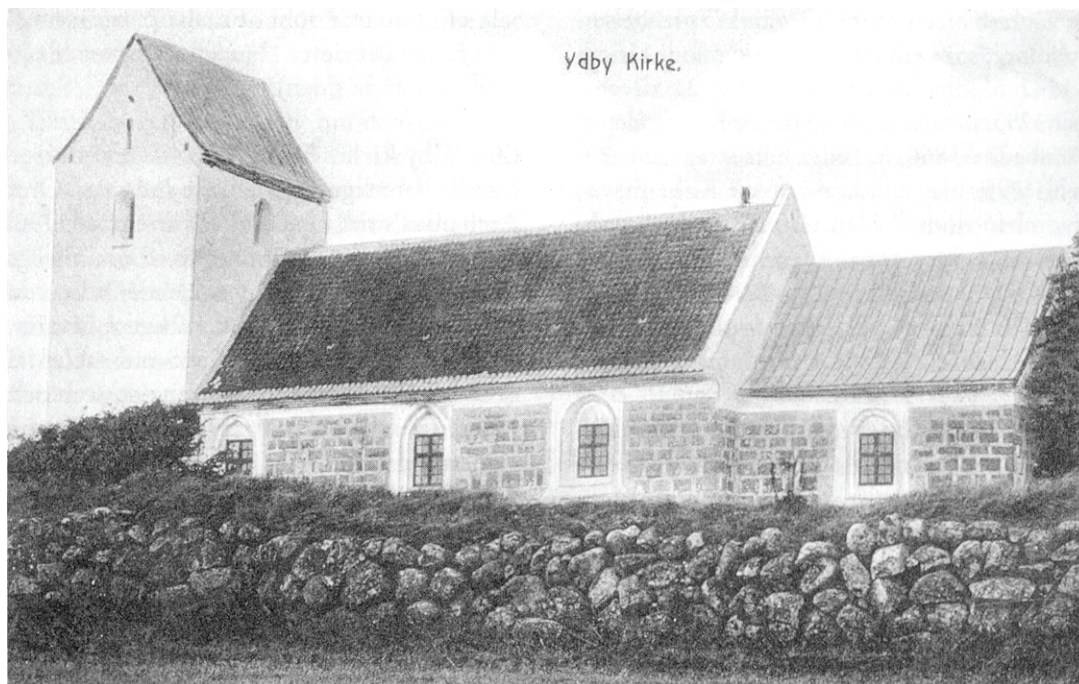
Udskiftningskort fra Boddum 1797.

faderen og står nævnt i statskalenderen i 1780, men blev herefter kaldet til sognepræst for Gudum og Fabjerg menigheder og blev der indtil sin død d. 29. april 1815.

Albert Vanting blev udnævnt til kapellan her i Boddum i 1782, og findes tillige i Kirkebogen, som fadder til et af sognepræstens børnebørn af 3. marts 1784. Ved Oluf Aschanius's resignation, blev han kapellan i Flade i

Vendsyssel. Senere blev han residerende kapellan i Sæby på den tid, da min nu salig fader var sognepræst i Sæby. Senere blev Vanting, sognepræst i Flade, Fladstrand (Frederikshavn) menigheder i Ålborg stift, og herefter forflyttedes han til Nøddebo på Sjælland.

Faddere, hvis navne nævnes med titler og deslige er fru bispinden, hrr. Hvass, hrr. Smidt, hrr. Jens Hansen, hrr. Hans Thura, Helligsø,

Ydby Kirke

ligeledes nævner Oluf Aschanius ved en anden lejlighed oberstløjtnant Møllerup, ejeren af Vestervig Kloster, Willatz Herbst, birkedommer ved Tandrup. Som beboere af Skibstedgård, herredsfoged A. Høyer, som blev en meget gammel mand og var endnu i min ungdomstid herredsfoged, han døde på Visby Vestergård. Christen Skibsted ejede Skibstedgård i 1763, han er forfader til de Skibstedfamilier, som bor her på egnen.

Jeg vil nævne endnu en, Monsiur, Clementin, fordi jeg tror at erindre, at han havde sit gitemål fra min forrige præstegård, Aggerholm i Vester Vandet sogn, dengang var han forvalter på Nørtorp, senere blev han forvalter på Hindsels. Ane Poulsdatter fra Tøfting i Øster Vandet nævnes her som fadder i 1768. Hun hørte til min salig første kones familie.

Af andre afstikkende navne nævnes blandt faddere, Madam Schnelf fra Serup, en lille by på Thyholm, madam Hetleuf og Dr. Ørsnæs, samt Abraham Kløcher Møllersky, som ofte nævnes i kirkebogen fordi han var gift med Wibeche Aschanius. Om denne Møllersky kan fortælles, at han var en lille købmand fra Løgstør, som sejlede med sin skude på Limfjorden. Under farten på fjorden mødte han Wibeche her i Doverodde, Deres indtægter hørte nok ikke til blandt de bedste, hvorfor de ofte opholdt sig her i Boddum på en liden gård, som tilhørte hans svigerfar. På deres ældre tid boede de i et lille

hus på præstegårdens mark tæt ved Boddum kirke, hvor de blev almisselemmer. De er begge døde på stedet, Møllersky i 1814 81 år gl. og Wibeche nogle år senere. De efterlod flere børn, hvoraf de fleste bosatte sig i Boddum og nu i 1844, lever der fortsat en del børnebørn her på egnen, men navnet Møllersky bærer de ikke mere, når undtages datteren Malene, som endnu benævnes Møllersky. Af respekt for hendes morfar har såvel min formand, som jeg ladet hende bebo en stue i huset ved kirken. I kirkebogen nævnes en løjtnant Møllersky, han var bror til ovennævnte købmand, men opholdt sig kun i kortere perioder her.

I Oluf Aschanius's tid nævnes i kirkebogen kaptain Thoth og frue Ane Lindenau som ejere af Boddum Bisgård, efterfulgt af Commerceråd Niels Sommer og fru Anne Marie Schnell, som dog mest opholdt sig på Todbøl som de også ejede.

Ligeså nævnes forskellige gejstlige i kirkebogen: Provst Vinding og frue fra Vestervig i 1736, magister Roger i 1739 og frue, desværre kan det ikke læses hvorfra.

Om den åbne begravelse i Boddum kirke fra Aschanius's tid vil jeg gøre en bemærkning, fordi nogle af hans børn er nedsatte i begravelsen. Af andre vides at præsten Claus Christensen og hustru, hvis gravsten for størstedelen dækker begravelsen. De 2 - 3 store kister, som er der, har en simpel firkantet facon,

Interiør fra Boddum Kirke

omtrent som de klædekister man har fra gammel tid og benævnes her i Thy med ”Ørk”. Det er mig ikke bekendt, at der er fundet nogen læselig plade eller sligt med undtagelse af et af bly støbt lille dødningehoved, der nu er fæstet på en af pillerne under populturet straks indenfor kirkedøren; den lille figur, som er malet lige overfor på den anden pille er sat der af den nuværende kirkesanger L. Kjærk, som har fundet dødningehovedet i begravelsen.

Lambert Daniel Bruun 1784-1785

Han er født 8. oktober 1754 på Bunderupgård på Sjælland, hvor faderen Jens Bertelsen Bruun, gift med Dorthe Lassen, var forpagter. Som forældreløs barn kom han i januar til degnen Thomas Neergaards hus i Stenmagle, senere kom han i Slagelse skole 1769, hvor han blev student i 1776. Han tog derefter theologisk embedseksamen 30. juni 1783 med Laud. Efter at være proponeret af ejeren af Boddumbisgård, blev han som kandidat d. 24. september 1784 kaldet til sognepræst for Boddum og Ydby sogne, men dagene blev af kortere varighed, da både han selv og hustruen skulle have været vakre folk, dog især hustruens ulyst til at være på dette afsides beliggende sted i en for hende aldeles fremmed egn skal have indvirket så meget på hendes sind, at manden straks søgte forflyttelse og fandt den året efter, da han 26.

august 1785 blev reciderende kapellan ved Trinitatis kirke i København, og flyttede senere til Tårnby på Amager, hvor både han og hustruen døde. Samtidig med at Bruun kom til Boddum blev Hurup til et selvstændigt pastorat med egen præst, men det varede længe før der blev bygget en præstebolig deroppe. (Se en gammel artikel i Thylands Avis fra 75 årsjubilæet i 1985.)

Laurits Bathelomæus Deichmann 1785-1811

Han var søn af præsten Jacob Deichmann i Lerup og hustruen Ane Sophie Kjeldsen, og født 5. maj 1761. Efter faderens tidlige død, kom han til Aalborg og blev forberedt til at komme i latinskole, hvorfra han tog studentereksamen i 1780 og læste herefter teologi. Efter sin dimission blev han kandidat og hører i Aalborg indtil han blev udnævnt til sognepræst for Boddum og Ydby menigheder efter at være proponeret dertil af ejeren af Boddumbisgård med hvem han var i nogen slægtskab ligesom forgænger Bruun.

Denne hrr. Deichmann, der endnu af de ældste i menigheden bliver omtalt med kærlighed, har således efterladt sig et varigt minde her på egnen, hvor han blev præst indtil sin død i januar 1811, han blev begravet 25. januar kun 49³/₄ år gl. Hustruen Elizabeth Sophia Buch, var datter kontrollør Buch i København, født 20. februar 1760. Elizabeth blev boende en

del år her i Boddum i den gård, som nu ejes af Willads Willadsen Rolighed. Gårdens bygninger er siden brændt og nyopførte, men i haven er endnu spor af madam Deichmanns plantning. Hun døde d. 10. oktober 1827 i København. Om deres 9 børn oplyses følgende: 1. Johanne, født 29. sept. 1786, hun blev gift med provst Fog i Ramdrup ved Ålborg. 2. Jacob, født 4. juli 1788, blev Cancellist og gift med en datter af Gyldendal, Bolette Gyldendal af den Gyldendalske Boghandel i København og har nu titel af Cancelliråd. 3. Peder Christian født 1790, han døde tidlig. 4. Cathrine Frederikke, født 15. oktober 1791, hun blev gift med Thomas Sprechelsen i Ålborg, som gik fallit i 1835 og døde senere i 1842. 5. Johanne Christine, født 21. december 1793, forblev ugift og boede hos broderen Jacob, død 1866. 6. Peder Christian, født 29. maj 1795, blev urtekræmmer i København, hvor han døde i 1848. 7. Henrik Rudolph, født 1798, blev typograf og døde allerede i 1822. 8. En lille pige født i 1800, døde straks efter. 9. Frederik Nicolaj, født 1801, blev cand. chirurg, og døde 11. november 1833.

Fra Deichmanns tid skal her nævnes den, ved de forrige præster omtalte Commerceråd, Niels Sommer, hvis enke Anne Marie Schnell, Boddumbisgård, stiftede under dennes tid et Legat på 1000 rigsdaler i sølv, hvis årlige renter endnu efter bestemmelserne uddeles til fattige af Boddumbisgårds forrige gods i Boddum sogn.

Legatet blev første gang uddelt efter givernes død i 1790. Renterne benævnes i daglig tale af bønderne som "Fruens penge", fordi hun havde overlevet manden. (Legatet er ophævet for få år siden).

Om Ydby kirkes brand 1742

Denne sørgelige begivenhed indtraf i Oluf Aschanius's tid, nemlig d. 6. november 1742. Lynild var årsagen, som her er et almindeligt sagn. Forresten er kun følgende lidet om denne vigtige begivenhed skriftligt opbevaret. I kirken findes på Populturet 5 små tavler, af disse har den første kirken afmalet, som den var før branden, hvoraf ses, at tårnet dengang endte med et spir eller i en spids. Den anden viser den brændende kirke. På den tredje står malet: "Kirkens brand 1742 af 6. november. Jeg med kirke, tårn og alt, ved en ild i aske faldt." På den fjerde står malet: "Kirkens indvielse påny, år 1743 af 1. december, første søndag i advent.

Kongen og det ganske land, mig og kirken hjalp i stand." På den femte står: "Ønske over kirken. Gud lad denne kirke stå; til ald verden skal forgå. Anno 1747 af 21. august."

I kirkebogen findes selv om denne vigtige begivenhed ikke et ord. Kun når man ved hvad der var sket, kan man forstå når der ud for f.eks. barnedåbs anførsel i Ydby kirkebog i marginen står "I Boddum kirke eller i Hurup kirke", i årene 1742 - 1743.

Fra kirken vides intet reddet uden Kalk og Disk af sølv, som dengang havde sin plads på alteret. Sagnet fortæller, at en beskænket bondekarl steg under branden ned igennem en liden åbning ved jorden, der, ligesom endnu er tilfældet i Boddum kirke, førte ned til en åben begravelse, lettede lemmen op til altergulvet og greb i en hast Kalk og Disk, som hans førte med sig samme vej tilbage. Kalken bærer endnu den dag i dag en efterretning indgraveret således som følger: "Zacharias 3 kapitel v. 2. Er denne icke en brand der er reddet af ilden. - Ildens magt den kirken brændte. Ved Guds hjælp mig ikke sket. 1743. A. sal. L." Hvem denne A. sal. L. er, ved jeg ikke, måske kirkens, altså Boddumbisgård daværende ejerske. Der fortælles her, at den åbne begravelse blev tilkastet med jord, og skal have været i en tilbygning, der var udenfor kirkens nuværende grundsten. Medens andre fortæller at det sted udenfor kirkemuren, som nu betegnes ikke var de oprindelige begravelser, men det sted på kirkegården, hvor kisterne osv. blev nedsatte, da den åbne begravelse blev tilkastet.

Et almindeligt og her i sognene for sandt antaget sagn, forsikrer, at kirken engang før, omtrent 100 år før 1742 også afbrændte ved lynild. Et andet sagn, naturligvis ikke så vist antaget, truer med en tredje brand i tidens løb, men trøster tillige med den forjættelse, at der da skal findes i den på kirkegården værende store høj, en så stor skat, at en ny kirke derfor påny kan blive bygget.

Altertavlen, som for nærværende tid findes i Ydby kirke skal efter forrige kirkes brand være købt fra Vestervig kirke. På den pille, hvis fodstykke tilligemed mere af Altertavlen, der så uheldig skjules af præstens stol, står malet; "Renoveret år 1747. A. Gundahl pinx." Fire af de forgyldte blade i løvværket ovenfor den midterste altertavle danner årstallet 1577, en omstændighed, der kunne forlede os til at tro, at altertavlen var reddet under branden. Men det

Boddum Præstegård opført i 1843

var, som anført ikke tilfældet. Om sognekaldets deling i tvende pastorater. Ved Oluf Aschanius's resignation i 1784, blev denne adskillelse realiseret efter en mig fra troværdig beretning i en gammel statskalender bekendt hos høje vedkommende længe næret plan, der havde ald rimelighed for sig, såsom pastoratet nu har stor udstrækning, men dengang en anden urimelig større; kun skade at man ikke kunne finde en anden måde til at have ladet Boddum blive det fraskilte separate sognekald, da det ligger så isoleret imod de tvende andre. Som grund til hvorfor det ikke skete, har jeg tænkt mig ikke kun Boddum sogns lidenhed og præstegårdens beliggenhed deri, men også muligt den omstændighed at Boddumbisgård uden tvivl ikke ejede Hurup kirke. Derimod ejede Boddumbisgård både Boddum og Ydby kirker.

Da sognekaldene blev delt, blev kapellanen ved Vestervig kirke, hrr. Peder Overgaard, af 20. august 1784 sognepræst for Hurup kirkes menighed.

Med hensyn til kirkebogen, der i den tid var i et bind, med trede afdelinger, da bemærkes, at hele tredie afdeling ikke som så mange andre blade, synes tabt, men snarere afskåret, ventelig for, som alene vedkommende Hurup, at leveres til den nye sognepræst for Hurup menighed, vistnok dog i mådelig stand, og nu skal den for længere tid siden være ganske forsvunden. Hverken jeg her, eller den nuværende sognepræst i Hurup har kunnet finde spor af den.

Den ældste kirkebog, som går fra 1669 til 1733 findes stadig her i Boddum, også med sin tredie afdeling, Hurup sogn, men meget defekt og opslidt. Det er tredie afdeling i den næste kirkebog, som begynder i 1733, der menes udskåret og leveret til sognepræsten i Hurup. I

den tid, jeg (C. B. Carstensen) har været præst i Boddum har der kun været et tilfælde, hvor den tabte afdeling mig bekendt, har været savnet i anledning af en fader, der ville tage sin søn fri som gammelmands søn. (Soldatertjeneste).

Claus Christensen Morsing 1625-1652

Om denne mand vides kun hvad der står på hans gravsten ved den åbne begravelse, ved den ene side af alteret under jorden. Denne med megen arbejde og ret zirlige udhugne sten har, foruden nogle billeder, der forestiller den korsfæstedes ære i himmelen, en stor medallion med følgende indskrift med Romerbogstaver:

”Jeg ved at min frelser lefver og hand skal herefter opveche mig af jorden e.t.c. iob 19 - Christus mihi huerum- phil 1 - en mortuius icce vivus - Christus clypeus meus.”

I Bortens fire hjørner ere fire medallioner hvori ere udhugne de fire evangelister med deres sædvanlige symbolske tegn, og rundt omkring stenen står i borten tvende linier, sålydende med romerbogstaver:

”Herunder ligger begravet hæderlig og vellærde mand salig hrr. Klaus Christensen, barnefødt udi Skarum på Mors, sognepræst til Boddum, Ydby og Hurup sogne, udi 27 år, som megen gudfrygteligen heraf udi Herren den 12. august år 1652 ætat 53 år med sin kjære hustru Kirsten Pedersdatter, barnefødt udi Hinsels, som lycksaligen bortdøde dem år 16 .... ætat.

På stenen findes også udhugget tvende våben. At stave som på, Klaus Christensens ligsten. Hovedsognets navn ”boddum”, hvilken såvidt jeg erindrer i kirkebogen ikke har været brugt før i 1721.

Christen Jensen Morsing 1592-1625

På hans gravsten, som ligge midt i Choret, (nu ved siden af alteret) har følgende inskription med romerbogstaver alle lige store:

”Herunder hviler begravet hæderlige og vellærde mand salig hrr. Christen Jensen, barneføed udi Nykjøbing på Mors, sognepræst til Yby, Baadum og Hurup sogne og provst udi Refs herred udi 29 år, som gudfrygteligen hedensaa (hensov) udi Herren den 12. april år 1625 med sin kjære hustru, salig Karen Nielsdatter, barnefødt udi Ringkjøbing, som døde den 7. juli år 1625. Gud give dennem en glædelig og ærefuld opstandelse.”

an ætat 64an ætat 52. I borten på den ene side

af stenen står: Min liif og opstandelsøn. På den ene ende og den anden side står: "Christus mihi vita mors hucrum" Om noget står på den anden ende af gravstenen kan ikke ses, da den ligger ind under alterknæfaldet. Men kirkesangeren forsikrer, at der på den anden ende af gravstenen står ordene; "Christus er". Stenen er i det hele meget simpelt og har foruden ovenstående

inskription, kun en simpel bort i hvis fire hjørner er en medallion hvori de fire evangelisters navne og de sædvanlige symboler "Løven, Engelen, Tyren og Fuglen" er indhugget.

På alterlysestagerne i Boddum kirke står: Disse tvende lysestager til Boddum kirke gav hrr. Christen Jensen og hustru Karen Nielsdatter i år 1625 til Baadum kirke.

Kilde: Sydthy Årbog 1995, side 105-114.